

Капіталістыя ўсіх краін у саюзе з ІІ інтэрнацыяналам рыхтуюць інтэрвенцыю супроць СССР ПРЭЧ СОЦЫЯЛ-ДЭМОКРАТЫЮ, ЯКАЯ НА СЛОВАХ ЗМАГАЕЦЦА ЗА МІР, А НА СПРАВЕ РЫХТУЕ ВАЙНУ Няхай живе баявы міжнародны комуністычны жаночы дзень

ПРОЛЕТАРЫ УСІХ КРАЁЎ, ЗЛУЧАЙШЕСЯ!

Чырвоная Зьмена

№ 55 (1324) | НЯДЗЕЛЯ, 8-га сакавіка 1931 г.

ШТОДЗЕННАЯ ГАЗЕТА РА-
БОЧА-СЯЛЯНСКАЯ МОЛАДЗІ
Орган ЦК ЛКСМБ
Умовы падпіскі:

1 месяц : 30 кап.
3 месяцы : 90
6 месяцаў : 1 р. 80
1 год : 3 р. 60

АДРАС РЕДАКЦЫІ:
Менск, вул. Марка Маркова, 38
Тэлефоны: рэдактара—7-25,
секратарыят—12-19.

АДРАС КАНТОРЫ:
Комсомольская 25, тэлеф. № 903.
ГОД ВЫДАНИЯ Х.

Копт асобнага №—2 кап.

Меншавікоў-інтэрвентаў—да расстрэлу

На судзе пры напружанай увазе ўсё залі выступіў з вялікай прамовай дзярж ўны абвінавачваў тав. Крыленка, які ў сваёй прамове выкрыў ролю і методы клясавай барацьбы розных групаван контр-рэвалюцыі і ў прыватнасці меншавікоў накіраваных супроць краіны дыктатуры пролетарыяту. Тав. Крыленка патрабуе для падсудных Громіна, Гінабургі і Суханава высшую меру соцыяльнай абароны—расстрэлу, для Залкінда, Сакалоўскага, Ікава і Рубіна ўжыцця максымальна-доўгай ізаляцыі. Промова будзе зьмешчана заўтра.

Дзень агляду і мобілізацыі

Святкаваньне міжнароднага жаночага дня праходзіць у перыяд усё больш узрастаючага паглыбленьня эканамічнага крызісу ў капіталістычных краінах і росквіту соцыялістычнага будаўніцтва, нябачанага росту вытворчасці і ўздыму культурына ўроўню працоўных Савецкага Саюзу.

Крызіс у капіталістычных краінах выдас на вуліцу ўсё новае міліён працоўных, якія кінулі наголад, жабрацтва і самагубства. Асабліва жах перажываюць жанчыны, якімі капіталісты ўсё больш і больш займаюць „дарагую“ працу мужчын.

Жанчыны, зьяўляючыся першымі ахвярамі капіталістычнай прагнасці, таксама сотнямі і тысячамі выкідаюцца на вуліцы, накіраюць в голду, канчаюць самагубствам, ідуць на прастытутыю.

Жанчыны разам з мужчынамі-рабочымі ідуць у контр-наступленьне супроць наступу на іх капіталісты. Жонкі гарнякоў Пура ў 1930 годзе сумесна з мужамі выступалі на сходах, удзельнічалі ў пікетах, разганялі штрэйкбрэхераў.

У нас, пры правільным кіраваньні камуністычнае партыі ліквідаваўся беспрацоўе. Соцыялістычныя прадпрыемствы патрабуюць кваліфікаваных рабочых, і жанчыны ўсё больш удзяваюць у працу заводу, фабрык, колгасаў і савгасаў.

Праца, што стала ў нас справай мужнасці, чэсьці і героізму, усё больш і больш захапляе жанчына. Соц. спаборніцтва і ўдзяніцтва зьдзяляюцца метадам і жанчыны для выкананьня заданьняў пастаўленых партыяй. У агульным толькі 1931 годзе павінны прыбыць у прамысловасьць і савгасна-колгасную вытворчасць 1.600.000 жанчына.

Дзень 8 сакавіка павінен быць для нас днём правэркі ўзлету жанчыны ў пасьлявоенны завяршэньні фундамэнту соцыялістычнай эканомікі. Мы павінны яшчэ больш узмацніць працу па выхаваньні і вылучэньні жанчына ва чыгувачы і водны транспарт у коопэрацыю, мобілізацыі ўвагі працоўных жанчына вакол пільнага абароны краіны, увараненьня і аўладаньня тэхнікай.

Комсомольскія арганізацыі яшчэ актыўней і шырэй павінны разарнуць працу на ўдзячэньні маладых работніц, ударніц, колгасніц, лепшых бядлячав у шэрагі комсомолу.

Трош, рашаючы год пцігодзі патрабуе мобілізацыі ўсіх сродкаў і сіл для пасьлявоеннага завяршэньня фундамэнту соцыялістычнай эканомікі нашай краіны. Жанчыны прымаюць усё сілы ва пасьлявоеннае выкананьне і перавыкананьне пляну рашаючага году.

Міжнародны жаночы дзень у 1931 годзе яшчэ пачыльней згуртуе працоўных СССР і працоўныя капіталістычных краіна вакол камуністычных партыя, павялічыць міліёны тых, хто будзе, будзе будаваць і абараняць Савецкі Саюз.

Вострыцца зброя для антысавецкага паходу

„Далоў зачыншчыкоў антысавецкай вайны!“

ВЕНА, 5.—Тутэйшы адбылася жорсткая сутычка з паліцыяй, якая адкрыла на іх агонь. Арыштавана 30 рабочых і дэпутат, член рабочай партыі Петкаў. Дэманстрацыі працягваліся да позьняй ночы, прычым, праходзячы міма белавардзёўскай царквы, беспрацоўныя дэманстравалі з выкрыкамі: „далоў зачыншчыкоў антысавецкай вайны!“ „Няхай живе Савецкі Саюз!“

У рабочых раёнах Софіі адбыліся жорсткія сутычкі з паліцыяй. Пры сутычцы з софіяцамі—многа параненых з абодвух бакоў. У Бургасе, разганяючы дэманстрацыю, паліцыя дала некалькі залпаў па натоўпу. Многія рабочыя паранены. Зроблена звыш 30 арыштаў. Паходныя дэманстрацыі, адбыліся ў шэрагу іншых гарадоў. Колькасць арыштаваных 400 чалавек.

СУД ІДЗЕ!

На здымку: Падсудныя: левы рад (злева-направа) Патунін, Фін-Енатарскі, Залкінд, Рубін, Сакалоўскі, Гінабург, Громан.

Правы рад (злева-направа) Шэр, Якубовіч, Волгаз, Ікаў, Табтэльбаўм, Барлапкі, Суханаў.

Зправа: Абрамовіч Р.—натхніпель інтэрвенцыянісцкіх плянаў контр-рэвалюцыйнай арганізацыі „Саюзнага Бюро“ ЦЕ РСДРП меншавікоў. Галоўны падсудны, які ня прысутнічае на судзе.

Работніцы і сялянкі пад сыцягам камунізму

Год назад крызіс у шэрагу капіталістычных краінах толькі пачынаўся. Цяпер усюды, дзе пануе буржуазія, гаспадарэ трашчыць і расхістаецца. Там было 15 мільярд пабудаваных работ і кавалка хлеба, цяпер—амаль 35 мільярд. СССР жа, ідучы в соцыялізму, павялічвае прадукцыю прамысловасьці, колектывізуе вёску, выжыў беспрацоўе.

Капіталісты шукаюць выхад з крызісу ў вайне супроць Савецкага Саюзу. Гэтым яны хочучь: першае, павольчыць в ачагом сусветнага камунізму, па-другое—захапіць шырокія рынкі СССР і ператварыць яго ў сваю колёнію.

Але той-жа гаспадарчы крызіс яшчэ больш абвастрыў клясавую барацьбу ўнутры капіталістычных краіна. Усё больш літа наступае буржуазія на пролетарыят і працоўнае сялянства, на рэвалюцыйны рух.

Асабліва адчувае гнёт капіталістычнай эксплёатацыі працоўная жанчына. За апошнія гады капіталісты масамі замянялі мужчынскую працу больш таннай жаночай. У Нямеччыне зараз трэцяя частка рабочых-жанчына, ва Францыі—40 процантаў. У Злучаных Штатах колькасць працуючых жанчына вырасла за кароткі час на 30 процантаў, у Італіі на апошнія 15 год колькасць работніц павялічалася больш, чым на 100 процантаў, а колькасць рабочых на 80 проц. Але як толькі фабрыкаў і заводчыні пачынаюць

скарочаць вытворчасць, яны ў першую чаргу выкідаюць на вуліцу жанчына.

Капіталістычныя дзяржавы шчодра трацяць дзесяткі мільярдаў на ўзбраеньне, але скарочаюць дапамогу па беспрацоўю, а часта зусім у ёй адмаўляюць. Жанчыны—першыя ахвяры капіталістычнай прагнасці. У Нямеччыне з мільярд беспрацоўных жанчына каля 300 тысяч не атрымліваюць ніякай дапамогі. Жабрацтва сярод іх так вяліка, што многія знаходзяць у самагубстве адзіны выхад з бязрадаснага існаваньня.

Урад Македоніда ў асобе Маргарыты Бонфілд—члена рабочай партыі і міністра працы—давала дапамогі 164 тысячы работніц таму, што яны нібыта „ня шукалі працы“.

На ўзмацненне наступленьне капіталістычнай рабочай клясы адказвае контр-наступленьне. На гэтым рэвалюцыйным фронце работніцы і жонкі рабочых ідуць у ногу з мужчынамі, часта яны становяцца на чале мітынгаў і дэманстрацыяў, вартуюць на пас-ту пры забастоўках, жонкі гарнякоў Пура, улетку 1930 году, разам са сваімі мужамі выступалі на сходах, удзельнічалі ў пікетах, разганялі штрэйкбрэхераў. У Вой-Мары жанчыны разбройвалі паліцэйскіх. У Мансфелдзкай стачцы работніцы арганізавалі масавыя пікеты. Трымаючы дзяцей на руках, яны загараджалі дарогу аўтамабілям і прымушалі штрэйкбрэхераў вярнуцца. Такую са-

мадніццё паказалі і ангельскія работніцы ў забастоўках Брэдфорда, Эрстэра, Ланкашыра. У фашыскай Польшы, калі забаставалі лодзіскае тэкны, аботніцы ішлі ўпералзе. У Савецкім Кітаі жанчыны змагаюцца ў радох Чырвонай арміі. У Бомбей (Індыя) жанчыны выступалі першымі ў забастоўках, арганізавалі жаночыя пікеты і атрады, змагаюцца з штрэйкбрэхерамі.

Міжнародны жаночы дзень павінен умацаваць адзіны рэвалюцыйны фронт рабочых і работніц, сялян і сялянцаў у барацьбе супроць пагрозваўнага нападу на СССР, супроць наступленьня капіталістычна на рабочую клясу, супроць беспрацоўя, супроць фашызму і соцыял-фашызму.

На сходах, мітынгах і дэманстрацыях 8 сакавіка работніцы і працоўныя сялянкі праяваць капіталісты свой рахунак.

К. Тычова

Цэкамолу і рэдакцыі „Чырвонай Зьмены“ Тэлеграма

Конфэрэнцыя батрацка-бядляцкай і колгаснай моладзі Дзельніцкага раёну шчыра вітае Цэнтральны камітэт ЛКСМБ і яго баявы орган—„Чырвоную Зьмену“.

Па контррэвалюцыйную дзейнасьць соцыял-інтэрвенцкай банды меншавікоў алжамам лепшай падрыхтаванасцю да бальшавіцкай засны, арганізацыяй прыліву ў колгасы.

Шляхам соцыялістычнага спаборніцтва ўзнімалі працу колгасаў і дапаможам ператварыць раён у фабрыку малака і мяса.

Няхай живе ЦЕ УсеБ! (6)

Няхай живе ланіскі комсомол!

Амерыканскія і нямецкія спэцыялісты пратэстуюць супроць хлусьні інтэрвентаў

МАСКВА, 4.—У сваёй заяве група амерыканскіх і нямецкіх спецыялістаў, якія працуюць ва ўсесаюзным аб'яднаньні цяжкага машына-будаўніцтва, гавораць:

„Мы, ніжэйпадпісаныя іжыньеры і спецыялісты ПАЗШ і Нямеччыны, працуем на заводах і ва ўстановах Савецкага Саюзу. Мы в абуреньнем аднараем пачаць, што распаўсюджваюць газэты розных краін аб так званай „прымусовай працы“, якая нібыта ўжываецца ў СССР.“

Мы працуем у самых цэнтры індустрыяльнага жыцця Саюзу і знаходзімся сярод савецкіх рабочых, служачых і спецыялістаў, і ніхто з нас ня бачыў нічога такога, што было-б падобна ў якой-небудзь ступені на прымусовую працу. Наадварот, мы бачылі і бачым поўны дзень, што савецкія рабочыя прыкладаюць в найбольшым энтузіязмам усё свае сілы ў матах ўзмацненьня прамысловай магутнасці сваёй краіны.

Мы пратэстуем супроць новай кампаніі хлусьні выдумак аб прымусовай працы і прапануем усім заважым спецыялістам, якія працуюць у СССР, далучыцца да нашага протэсту і патрабаваць спыленьня гэтай шкіднай дзікай кампаніі.

Пад заявай ідуць подпісы 36 чал. Усе падпісаныя заяву працуюць на Краматорскім і Гарпоўскім заводах усесаюзнага аб'яднаньня цяжкага машынабудаўніцтва.

Прымусовае штрэйкбрэхер- ства

ВЭРЛІН.—Орган нямецкага камсомолу „Юнге Гардэ“ паведамляе з Каселя, што там 15 сакавіка адбудзецца прымусовае адпраўка 500 маладых беспрацоўных на ўсходнюю Прусію. Маладыя беспрацоўныя будуць скарэстаны ва ўсходняй Прусіі на прымусовай рабоце ў клясыі штрэйкбрэхераў, з тае прычыны, што масовыя батракі паставалі абвясціць вясною ўсаагульную забастоўку. На выпадак адмаўленьня маладога беспрацоўнага ад выкананьня прымусовай працы, ён пазбаўляецца якой-бы там ні было дапамогі.

У колёнах змагароў за колгасы

Жанчына—актыўны памочнік партыі ў барацьбе за калектывізацыю вёскі

Організуем мільённыя масы працоўных сялянск для яшчэ больш актыўнай барацьбы за суцэльную калектывізацыю і ліквідацыю кулацтва як клясы

Факты росту

Пад кіраўніцтвам камуністычнай партыі, пры ўсмернай дапамозе савецкіх рэспублік рабочая вёска БССР дала вялізарны поспех у сацыялістычнай рэканструкцыі сельскай гаспадаркі. Першапачатковае наметка на калектывізацыю, напераконт прарокствам правых і „левых“ ухілістых, за першыя два гады падгодулі значна перавышана і на 1-е сакавіка 1931 г. дасягнула 18 в лішнім проц., а ў канцы 1931 году БССР павінна быць і будзе калектывізавана на 45 проц.

З кожным днём знікаюць прышчапленыя хутары, замест іх вырастаюць новыя дзесяткі і сотні колгасаў. Сотні тысяч аднаасобных бяднякоў і сярэднякоў кідаюць свае іоны і аб'ядноўваюцца ў калектывныя гаспадаркі.

У гэтым масавым руху працоўнага сялянства вылікую ролю адзінаго жывага фактара.

Вынікі правядзення першай колгаснай вясны, уборчай і асенняй пасейкаў, а таксама разнамернае ўраджэй за 1930 год пераканалі працоўную жанчыну ў перавагу буйнай сацыялістычнай гаспадаркі і яна на гледзчы на кулацкую агітацыю, сама ідзе ў колгас.

Мы маем дзесяткі і сотні фактаў, калі на толькі дзяўчаты кідаюць сваіх бацькоў, але і жонкі кідаюць мужоў і ідуць у колгасы.

Так, у вёсцы Майскае, Жлобінскага раёну, беспартыйная Зубава, перагаварылася ў перавагу калектывнае працы на прыкладзе колгаса „Рассвет Пераможца“, ідэя не ўзяла разводу з мужам за тое, што той не хацеў ісці ў колгас. Пасля доўгіх сямейных сварак Зубава пайшоў у колгас. Беспартыйныя дзяўчаты бяднячкі гэтага вёскі Садрыкава і Ягорава, кінулі свае сем'і і пайшлі ў гэты-ж самы колгас.

Тяжкі фактаў ня мала, іх можна прывесці дзесяткі і сотні. Яны з усяй аскравісцю сведчаць аб правільнасці генеральнай лініі партыі ў сацыялістычнай рэканструкцыі сельскай гаспадаркі, і аб гістарычным павароце жанчыны-бяднячкі, батрачкі і сярэднячкі на шлях калектывнае працы.

Жанчына-калгасніца, прапрацаваўшы ў колгасе год, сама агітуе за калектывную гаспадарку. У аднаасобных колгасах, ініцыятываю саміх колгасніц ствараюцца жавочныя бригады па вярбоўцы аднаасобнікаў у колгас. Такія бригады мы маем у колгасе „Авангард“ Дзельскага раёну, „Рассвет Пераможца“ Жлобінскага раёну і ў інш. раёнах БССР.

Хвала ўдарніцтва і соц. спаборніцтва, якая перакінулася ў фабрыкі і заводзі ў саўгасы і колгасы, абхавала досыць значны процант жанчын колгасніц. Так, у колгасе „Рассвет Пераможца“, у час вяснянай сябу і ўборкі 1930 году, колгасніцы арганізаваліся ў спецыяльныя бригады.

Гэты вопыт поўнаасобнае сябе апраўдаў, даўшы прыклад больш поўнага ўдзялення жанчын у колгасную працу і больш высокую ініцыятыўнасць жаночай работы.

У колгасе „Новы Свет“, Бытаўскага раёну, у час асення-пасейкаў і зямельнага года былі створаны спецыяльныя бригады жанчын па ўборцы бульбы.

Брыгада ў складзе 30 жанчын абвясціла сябе ўдарнай і пераважнай тым заданні, якія былі ўстаноўлены праўленнем па выбарцы бульбы.

Так, кожная жанчына павінна была выбраць у дзень 6 барэзень бульбы, а ўдарніцы выбіраць па 9.

На чале ўдарнай брыгады стала колгасніца Аўдэя Шымчанкова — 56 год.

У адным колгасе Грэскага раёну да разгортвання сацыялістычнага спаборніцтва і ўдарніцтва патрабавалася 12 жанчын, каб зжаць 1 га жыта за дзень, а калі жанчыны ўступілі ў соц. спаборніцтва, дык з гэтай работай спраўляліся толькі 10 жанчын.

Удзяленне ў колгасы здымальных таксама закруціла колгасніцу.

Так, у колгасе імя Энгельса, Уваравіцкага раёну, да ўдзялення перапрацоўкі здымальных, 1-га бульбы выбіраць 24 жанчыны, пасля нормавай працы і здымальных 1 га ўбіраць 14 жанчын.

Удзяленне здымальных у дзень кароў стымулявала жанчын дабівацца большага ўдою малака, сачыць за тым, як скотнік корміць і наогул даглядае за жывёлай.

У колгасе „Чырвоная Зорка“, Хойніцкага раёну, жанчына-калгасніца да ўдзялення здымальных выпрацоўвала за дзень 8 кіла ільнявалатна, пасля ўдзялення здымальных пачаў пажымаць колгасніцы выпрацоўвалі па 15 кіла ільнявалатна ў дзень.

Перавыбары праўленняў колгасаў узнялі актыўнасць колгасніц. У аднаасобных колгасах прысутнасць жанчын на справядліва-перавыбарных сходах праўленства колгасаў дасягнула да 90-95 проц.

Удзел жанчын на ўнутраным жыцці колгасаў значна пашырыўся. Большасць жанчын, абраных у праўленні і рэвізійныя камісіі колгасаў, супроць мінулага году значна ўрасла.

Так, па даных з 41 раёну ў члены праўленняў колгасаў абраны 744 жанчыны, з якіх 7 — старшынкі праўлення. У склад рэвізійных камісій абраны 481 жанчына.

Усё-ж трэба адзначыць, што ўдзел жанчын-калгасніц у ўнутраным жыцці колгасаў яшчэ вельмі слабы, яна слаба ўдзялена ў вытворчыя навады і г. д.

Удзяленне працоўнай жанчыны ў колгасы, у яго ўнутранае жыццё патрабуе штодзённай політ-выховаўчай работы з ёй, патрабуе руйнування ўдару па кулаку, які часцяком выкарыстоўвае цёмную адсталую працоўную жанчыну ў метах барацьбы супроць сацыялістычнага будаўніцтва.

УДАРНИЦЫ—АКТИВНЫЕ ЗМАГАРЫ ЗА КОЛГАСНЫ ПРЫЛІУ

Ударніцы-жанчыны ствараюць Пу-хавіцкага раёну, актыўна змагаюцца за будаўніцтва сацыялістычнай фабрыкі мяса, за спецыялізацыю сельскай гаспадаркі, за арганізацыю камуністычных форм працы.

Вось некалькі ўзр. а. У саўгасе „Воль“ доўгі час павяла безгаспадарчасць. Было шмат прарываў у сьвінагадоўлі. У падрыхтоўчай працы да вяснянай сябу.

Па ініцыятыве дэлегатаў, работніцы саўгаса абвясцілі сябе ўдарніцамі. 12 жанчын, занятыя ў сьвінароў-х саўгасу, узялі на штурм прарывы. У выніку догляд за сьвіньнямі палепшыўся, пабудаваны ацэпленыя і новыя сьвінароўкі.

Ударныя бригады жанчын вылікалі на соц. спаборніцтва палыхных рабочых, якія дрэнна рыхтаваліся да вясновага севу, ганебна зацінулі маладзёбу, не рамавізавалі сельска-гаспадарчыя машыны, не ачышчалі пасейнае насенне.

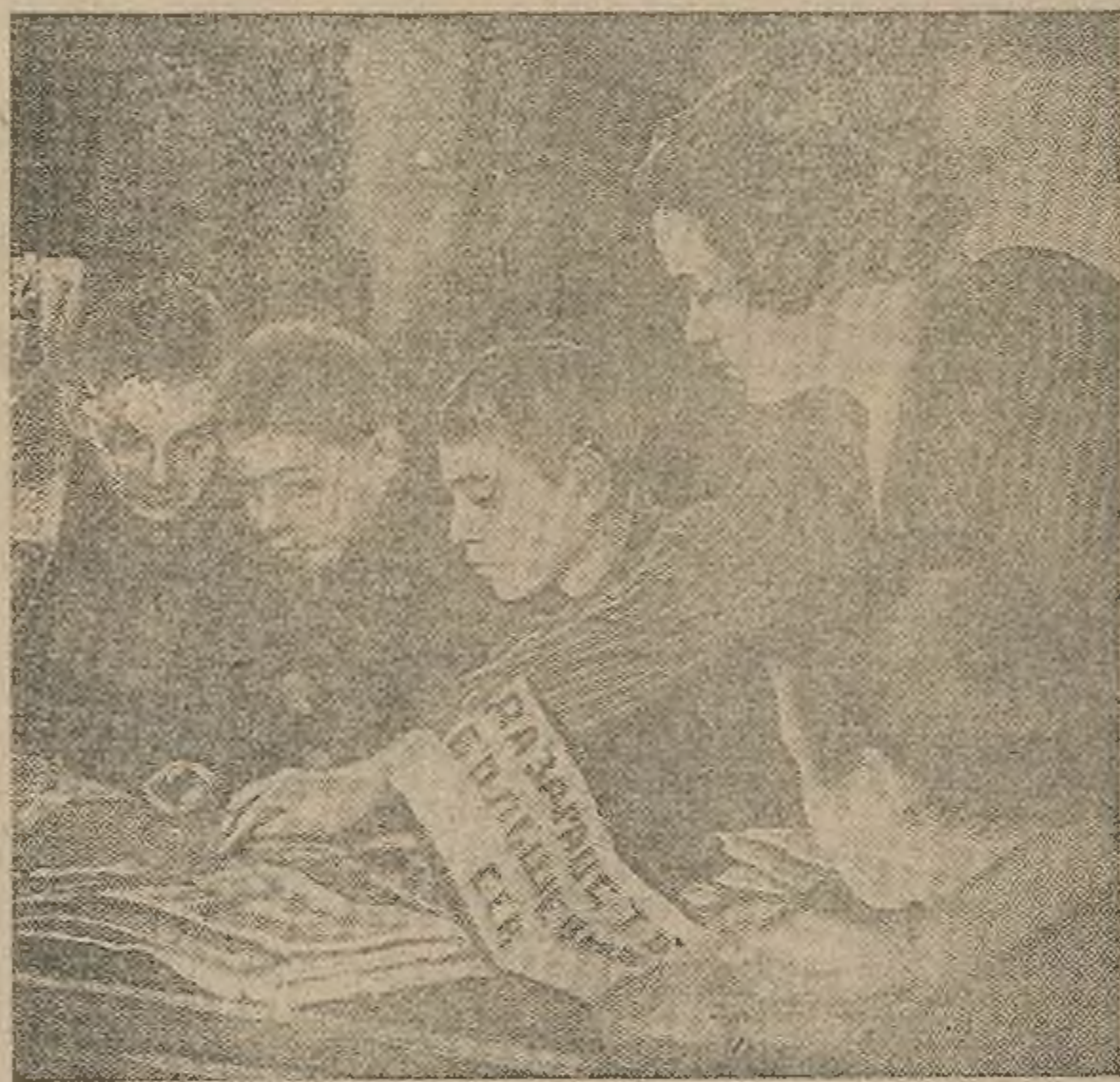
Работніцы саўгаса „Баба“ арганізавалі ўдарныя бригады і вылікалі ўсіх рабочых саўгасу на ліквідацыю прарываў у жыццёвагадоўлі. Да арганізацыі ўдарных брыгад у

гэтым саўгасе здохла 80 сьвіней, з-за дрэннага догляду, каровы стаялі ў халодных хлявох. 3-раз гэтка ганебныя звыш знішчаны. 10 работніц-ударніц замаваліся ў саўгасе да канца пачатку.

Ударніцы прымаюць актыўны ўдзел у насьледзяжэ, выяўляюць хваробыя зьявішчы ў гаспадарчай рабоце саўгасу і мобілізуюць рабочых саўгасу на вызначаныя гаспадарчыя пляны.

Работніцы-ударніцы саўгаса „Вялень Січа“ на сёньня здымалі першымі барацьбітамі на фронце пасейнавага разгортвання падрыхтоўкі да больш вядомай вясны. Яны арганізавалі брыгады па ачыстцы насення, узварухнулі нэвокал гэтай справы аднаасобныя бяднячкі-сярэднячкі гаспадаркі, прыводзячы брыгады культмасавае работы сярод жанчын на вёсцы, дасягнуўшы не да задач вяснянай пасейкаў. У выніку актыўнай работы брыгад жанчын-ударніц, у колгас „Вялень Січа“ з вяснянай вясак уступіла 38 бяднячкі-сярэднячкі гаспадарак.

А. Заслаўскі

За абгаварэннем плянаў большавіцкай вясны

Жанчына-рэзэрв колгасных кадраў

Працяжка ў сацыялістычнай рэканструкцыі сельскай гаспадаркі даяла, што там дзе жанчына была прыцягнута да актыўнай барацьбы на ўсіх вучастках сацыялістычнага будаўніцтва, дасягнуты вялікія поспехі ў калектывізацыі. Пад кіраўніцтвам партыйных ачэек жанчыны актыўна змагаліся за новыя колгасы, давала руйную аду прабоам клясавага ворага—Кулака і яго агентаў перашкоды пасьпяховаму правядзенню калектывізацыі.

Але на ўсюды працы срод жанчын уздымаюць патрэбную ўвагу, на ўсюды ацэняюць вялікае політычнае значэнне гэтай працы. Асабліва адчуваецца гэта ў пытанні вылучэння жанчын на кіруючую гаспадарчую працу ў колгасах.

Узяць хаця-б тэ баявы фронт на падрыхтоўку масавых колгасных кадраў, дзе жанчына павінна была-завяць пачаснае месца, а ў аднаасобных галінах, як жыццёвагадоўлі, сьвінагадоўлі і рахунаводства, павінна была-б стаць на першым месцы. Але гэтага мы пакуль што не маем.

3 502 чал. на курсах жыццёва-

доўгі рыхтуецца ўсяго 157 жанчын, альбо 31,2 проц. (замест 75 проц. па заданню Колгасцэнтру). 3 211 курсантаў сьвінаводства—жанчын 56 ч., альбо 26,5 проц. (замест 75.) На курсах рахунаводства 1165 чал.—123 жанчыны, альбо 9,7 проц. (замест 50 проц.). Калі-ж ўзяць раёныя курсы, дык, па вестках на 6/Ш, з 2902 курсантаў ўсяго 442 жанчыны, альбо 15 проц. (замест 50 проц. і г. д.). 3 412 ч. якія скончылі курсы, жанчын 72, альбо 17,4 проц.

Аб чым гэтыя факты сведчаць? Аб тым, што яшчэ незадавальняюча пастаўлена праца па ўдзяленню жанчын у кіраўніцтва колгаснай гаспадарчай, прасоўваньню іх на кіруючую працу.

Гэтыя факты ў працы сярод жанчын трэба ўлічыць. Галоўная задача партыйных і комсамольскіх ачэек у падрыхтоўцы да вяснянай пасейкаў гэтага году—разгарнуць шырокую масавую-палітвыховаўчую працу сярод жанчын, мобілізаваць іх ўвагу і актыўнасць на практычнае вырашэнне вадч у галіне рэканструкцыі сель-

МНОЖИТЬ ПОСПЕХИ

Дзякуючы правільнаму кіраўніцтву камуністычнай партыі ў справе палепшання ўмоў жыцця жанчын, мы маем шмат поспехаў. За гэты год значна палепшалася сетка дзяцячых ясель.

Калі ў 1929 годзе было 28 сталых ясель і 60 сталавак, то сёлета сталых ясель налічваецца ўжо 216, сталых ясель 1000 часовых і 106 сталавак, абрамя тых, што арганізуюцца на час сябу і ўборкі. Звычайна павялічылася колькасць жанчын у складзе кіруючых органаў колгасаў. У сёлетнім складзе праўленняў колгасаў—1221 жанчына, альбо 11 проц. ад агульнага ліку.

22 проц. усяго ліку падрыхтаваных колгасных кадраў складаюць жанчыны. Павялічылася колькасць дэлегатаў пунктаў у колгасах і зараз іх ужо калі 300. Значна павялічыўся процант вылучэння жанчын.

У 1929 годзе процант жанчын ад агульнага ліку вылучэнцаў склаў 8,5, а ў 1930 годзе—14,5.

Політычны ўзровень жанчын-калгасніц узрос.

Жанчына актыўна ўдзялілася ў вырашэнні гаспадарчых задач, падпарадкаваючы сваю штодзённую дзейнасць метадам ударніцтва і соц. спаборніцтва.

3 4340 жанчын у 150 колгасах соц. спаборніцтва і ўдарніцтва ахоплена 3179 чалавек, што складае 73,2 проц. У выніку вытворчасці працы павялічыла на 27 проц. Раней колгасніца выдоявала 10 кароў, а зараз яна выдоявае 13-14 кароў.

У сувязі з палепшаннем бытавых умоў, жанчыне ўжо больш вольны доступ да вучобы. 724 жанчыны колгасніцы паслалі сёлета на вучобу на розныя курсы, рабфака, у тэхнікумы, ВНУ і інш.

скай гаспадаркі, калектывізацыі, дэ вытворчага коопэравання бяднячкі-сярэднячкі аднаасобных гаспадарак, на барацьбу супроць кулака і ажыццэўленне політыкі ліквідацыі кулацтва як клясы на базе судальнай калектывізацыі.

Організаваць шырокія колы жанчын на барацьбу за форсаванае развіццё высокатаварных галін сельскай гаспадаркі, за спецыялізацыю яе на базе разгортвання малочна-жывёлагадоўчых, сьвінагадоўчых, яечна-пташых, садава-гародніных, ільнява-капальных гаспадарак, на барацьбу за ўзвышэнне вытворчасці працы, узвышэнне кваліфікацыі жанчын і правільнай аплаты працы, ахапіўшы соц. спаборніцтва і ўдарніцтва 100 проц. жанчын-калгасніц,—воў нашы бліжэйшыя задачы.

Разам з гэтым, партыйныя, комсамольскія і іншыя грамадскія арганізацыі павінны разгарнуць шырокую работу па палепшанню культуры-бытавых умоў жанчын у колгасе, праз пашырэнне сеткі ясель, ачагоў, пральняў, сталавак і г. д. і мываліць жанчыну ад кухні для актыўнага ўдзелу ў сацыялістычным будаўніцтве.

Дзянісаў

У ПЕРШЫХ РАДОХ ВЯЛІКАЙ БУДОУЛІ

У міжнародны дзень работніцы яшчэ больш пазінны згуртавацца вакол партыі Леніна, для далейшага штурму на фронце ліквідацыі прарываў і барацьбы за колькасныя і якасныя паказчыкі прамфінплану

Пролетарыят нашай краіны і ўсяго свету аддзіць чарговы міжнародны дзень работніцы. Побач з вялізарным беспрацоўем і эксплуатацыяй, працоўных жанчын у капіталістычных айнах расьце магучасць краіны саветаў, расадбавіць працоўных.

Ліквідацыя беспрацоўя, уцягненне жанчын у

вытворчасць і на фронт культурнай рэвалюцыі, ствараюць яшчэ большыя магчымасці для таго, каб вызваліць жанчыну, каб яна магла стаць сапраўдным барацьбітом за сацыялізм.

Факты гавораць аб многім. Яны гавораць аб тым, што расьце новая грамада, куюцца новыя жыццё ў краіне дыктатуры пролетарыяту.

На парадку дня стаіць задача: уцягнуць яшчэ большую колькасць жанчын у вытворчасць, забяспечыць выкананне кантрольных лічбаў набору ў ФЗВ і ў асаблівае за лік дзяўчат, палепшыць грамадзкае харчаванне, змагаючыся за перабудову быту, за новы сацыялістычны быт.

У ЛІКУ ПЕРШЫХ

Шырока разгорнутае сацыялістычнае сьпартыўнае і ударніцтва на заводзе імя Варашылава зьявілася агітэстам фактарам перабудовы вытворчасці, барацьбы работніц за колькасныя і якасныя паказчыкі выканання прамфінплану, істотна стымулам шырокага ўцягнення ў хваля сацыялістычнага сьпартыўнага і ударніцтва масы работніц, стварэння перадавых пазыцый і пастойных пераходаў.

На перадавых пазыцыях пяхавай най работніцы адно з першых займаюць камсамолкі-ударніцы. А сваіх пяхавых ганьбаць тых

Жыццё работніцы "Дынама" — камсамолка, тав. Вронішэйн.

яны працуюць ўдарна, хто зрывае і дапускае бракі. Яны ў адзін год заўважваюць:

На сацыялізм нельга працаваць аднаўдарна. Выкананне п'яці-шасці ў 4-5 год п'яцігодня ўдарнага ў рабоце, шырокага разгорнутага ініцыятыўнага і самадзейнага работніцкага мас. Старыя методыцы сацыялізму мы павінны адкінуць і стварыць новыя, сацыялістычныя.

Некаторыя з гэтых ударніц: Ірына Кіра — камсамолка аўтамабіля. Хутка будзе год, як яна працуе на заводзе ўдарніцай-токаль. Акрамя працы на вярштатце, яна выконвае шмат грамадзкіх абавязкаў.

Галуб Сара — інструментальніца, яна вытворчасці працуе 3-ці год. За ўдарную работу камсамольна-колектыўнага заводу перавяў яе ў вышэйшую БП(б)Б. Акрамя працы на вытворчасці і актыўнага выканання ўскладзеных на яе грамадзянскіх абавязкаў. Галуб вучыцца на вярштатце, набывае веды, павышае свой культурны ўзровень.

Яна 8 сакавіка, як лепшую работніцу, заводскаму ўдараўнаму праміруе С. С.

Ударную работу ў краўніцтва працуе Лёва Рэзу, Раізу Дору і шэраг іншых.

На заводзе з кожным днём п'яцігодня ўдарніц растуць. Хваля сацыялістычнага сьпартыўнага захоплівае новых і новых жанчын работніц. Яны становяцца на штурм перадавых пазыцый барацьбы за перадавыя пазыцыі вытворчасці лепшымі ўдарніцамі.

П. Скокаў.

ПАД СЫЦЯГАМ УДАРНИЦТВА

У першых шэрагах ударніцаў жанчына з гонарам нясе сьцяг перамогі сацыялізму.

Так, у першых! І будзе ў першых! За гэта гавораць факты!

Вось менская фабрыка „8 Сакавіка“.

Фабрыка — шчырае таўстоўкі, гарнітуры.

Адчыні дзверы, загляні ўнутро фабрыкі, і — цудоўныя часты дэкаратыўныя машыны. Гэты дэкаратыўныя машыны, а дэкаратыўнае працы. Вязуныя машыны чаўнаві, спрытава бегавыя загаражаныя рукі, шастаюць прысоеднены на машыны фасон сукенны, ходалам скачэ ігольні, стромка ходзіць ленты конвейраў сыстэмы.

Работніцы не на жарт узяліся за падняццё працоўнай дысцыпліны. За працай адно хаваюць, адно забірае ўвагу — выкананне і перавыкананне працоўнага задання. А гэта на жартачкі.

Фабрыцы няма і году. На складзе 90 проц. работніцаў — жанчын. Шмат іх толькі што з вясні, якія прынеслі з сабою ўдасціўную псыхікалогію; ёсць і работніцы з 20 і 30-гадовым рабочым стажакам.

Цяжка было працаваць. Былі прывыкі і антысэмізму і яўрэйскага шовінізму, але маса работніц дала ім належны адпор. Увартае кунтэрна-выхавальная праца, калектыўная праца на вытворчасці зрабілі сваё. Зараз мы маем моцны, вывучаны адзінымі інтэрэсамі калектыў работніц. Вяртэцкія ўзаемаадносіны паміж работніцамі розных нацый выдзяляюцца ў адін бурны струмень барацьбы за выкананне прамфінплану, за колькасныя і якасныя паказчыкі, за процістаяў дысцыпліну і г. д.

Гула і працяжка ўзвыў гулох на абедзены, паўгадзінны перапынак.

Фабрычная сталовка поўніцца гутаркамі, жартамі, смяхам.

Брыгадзірша ўдарнае брыгады 15 фасону, перадавалі ўдарна — тав. Любавіна, працуе на вытворчасці з 1909 году. З захаваннем апавядае яна, як на фабрыцы „8 Сакавіка“ з лета 1930 году разгарнулася ўдарніцтва, як ударная праца ператваралася ў справу гонару.

На фабрыцы здарыўся прарыв. Работніцы ўзнімалі грамадзкую думку, наладжвалі шэраг вытворчых налад. Організуюцца ўдарныя брыгады імя 8 сакавіка. Выклікаецца на соц. спартыўнага работніцы 6-8 фасонаў. Ударная праца

равыдзедна шырокім морам. Пра-рыў ліквідаваны.

Зараз фабрыка напружана працуе, каб з гонарам выйсці пераможца ў выкананні прамфінплану першае кварты 1931 году.

Усе сілы і здольнасці работніц, уся ўвага мобілізавана вакол выканання і перавыканання прамфінплану.

Лепшыя работніцы-ударніцы прэміруюцца.

Бравец, Шпілеўская, Дзяменцьева, Жарына, Нігіна, Кац, Шпорына, Кагановіч, Варткевіч, Фуке, Рэзнік, Мэрсе — сваім прыкладам ударнае працы заслужылі ганаровай назвы лепшых перадавых ударніц. І гэты сьпіс вязуноўна няпоўны.

Жанчына работніца ў дзень 8 сакавіка дэманструе сваю адданасць справе сацыялістычнага будаўніцтва, сваю стойкасць у шэрагах перадавых ударніцаў, будаўнікоў сацыялістычнага грамадства. На спробы ўзброенай інтэрвенцыі ў СССР работніцы адказваюць штурмам прарываў у выкананні прамфінплану, абвешчваюць сябе на-ударнаму мобілізаваным на выкананне і перавыкананне прамфінплану.

Жанчына-работніца ідзе пад баявым сьцягам ударніцтва. Яна з гонарам даіцца яго да пераможнага канца, да перамогі сацыялізму.

С.

Ударніца заводу „Дынама“ — тав. Фельдман.

С.

Ударніца заводу „Дынама“ — тав. Фельдман.

Ударніца заводу „Дынама“ — тав. Фельдман.

Ударніца заводу „Дынама“ — тав. Фельдман.

Ударніца заводу „Дынама“ — тав. Фельдман.

Ударніца заводу „Дынама“ — тав. Фельдман.

Ударніца заводу „Дынама“ — тав. Фельдман.

Ударніца заводу „Дынама“ — тав. Фельдман.

Ударніца заводу „Дынама“ — тав. Фельдман.

Ударніца заводу „Дынама“ — тав. Фельдман.

Ударніца заводу „Дынама“ — тав. Фельдман.

Ударніца заводу „Дынама“ — тав. Фельдман.

Ударніца заводу „Дынама“ — тав. Фельдман.

Ударніца заводу „Дынама“ — тав. Фельдман.

САМАЕ ЗВЫЧАЙНАЕ ЖЫЦЦЁ

Жыццё Вольгі Тараскевіч вельмі звычайнае. Няма ў ім чапачых за сэрца момантаў, асаблівага героізму, ці чаго іншага, што прыцягвала-б да яго ўвагу. Яе жыццё нічым не адрозніваецца ад жыцця шмат якіх дзяўчат.

Але... аб гэтым чалавеку трэба раска-заць.

Вольга з пучэўкай

Пачатак сапраўднага Вольгінага жыцця рэба лічыць з 1928 году, калі яшчэ біжы працы к шэлі беспрацоўнымі, калі рабочая сіла была ў збытку і шмат людзей шукала працы.

Прыходзіла на біжы і Вольга, ста-

— Вольга, перамога! Адміністрацыя здалася! Ставім цэбе на такарны вярштат.

Тараскевіч ад раласці ня ведала што рабіць. Бліснула вачыма.

— Не ашукваецца? Праўда гэта? — набегла да дырэктара.

—Цяжкасці перамагаем

У першыя дні старыя работніцы — то-кары не маглі прымырыцца з тым, што побач працуе „баба“. А „баба“ вучы-лася і вучылася старанна ўсім на зьдзіўленне. Усе сілы, энэргію і ўва-гу яна аддала вучобе.

Організуем грамадзкае харчаванне

яла ў хвасце-чарэе, пакуль не на-близалася маленькае ваконца.

— Давай работу! — крычала яна на загадчыка. — Чаго я лямды бін буду? Я здаровая жанчына і хачу п ацаваць і вольга вастаў ішчаслівы дзень, калі ў адказ на Вольгіны крыкі загадчык надала ёй пучэўку.

— Вольга, перамога! — вясела ўсміхнуўся загадчык. — бажы на завод „Пролетары“!

Вольга з раласцю ўхпілася за пучэўку і ішчасліва пабегла на завод. У заводскай ішчасці далі Вользе, шчотку і вярда.

— Ты будзеш прыбіральшчыцай, — так сказаў ёй.

Вольга не спрачалася. — Праца яе не патрабавала асаблівай кваліфікацыі. Яна старанна ўзялася за шчотку і вярда. Падлогі, сталы і посуд былі заўсёды чыстыя. Вольга старанна вы-конвала свае абавязкі.

Але... усе часцей прыцягваў Вольгу іх. Там назіралася яна за працай та-карных вярштатцаў.

— Вольга, перамога! — гаварыла яна. А людзі смя-яліся.

— Баба вярштат захачала... Хе-хе-хе... Твой вярштат — мужчына. Накрываў-жана, зачырванелая ўцякала Вольга з іху. А дома плакала. Чаму жанчыне нельга працаваць за вярштатцамі? Чым я горш мужчыны?

Але старыя традыцыі пусцілі свае глыбокія карані. Здавалася немагчы-мым, каб жанчына працавала побач з работнікам за вярштатцамі.

—Вольга, перамога!

Усе бачылі з якой стараннасцю працавала Вольга, бачылі яе жаданне перайсці на такарны вярштат. Але над гэтым жаданнем смяяліся, зьзяваліся.

Вольга ня раз хлпала пагутарыць аб гэтым з сакратаром камсамольска-га калектыўна, але ніяк не магла асьме-ліцца. Нарэшце, а гэта было зусім нечакана для самой, падыйшла Вольга да сакратара:

— Ведаеш, Колька, я яшчэ маладая і хачу здабыць кваліфікацыю. Не магу я далей прыбіральшчыцай заста-вацца. Пастаў аб гэтым пытаньне на бюро.

— Добра, Вольга! Мы зробім гэта. Але пакуль што працуй там куды цябе паставілі.

Вольга была адзаволена. Праз не-малыя дні заступілася і раласны пры-бег да Тараскевіч сакратар.

— Я першая дзяўчына ў такарным цэху заводу, — гаварыла яна таварыш-кам. Трэба апраўдаць сябе на працы, каб разьбіць ўшчэнт думку старых работніц, быццам жанчына ня можа працаваць, як мужчына.

Таварышкі падбадзёрвалі яе.

— Вольга, перамога! — вясела ўсміхнуўся загадчык. — бажы на завод „Пролетары“!

Вольга з раласцю ўхпілася за пучэўку і ішчасліва пабегла на завод. У заводскай ішчасці далі Вользе, шчотку і вярда.

— Ты будзеш прыбіральшчыцай, — так сказаў ёй.

Вольга не спрачалася. — Праца яе не патрабавала асаблівай кваліфікацыі. Яна старанна ўзялася за шчотку і вярда. Падлогі, сталы і посуд былі заўсёды чыстыя. Вольга старанна вы-конвала свае абавязкі.

Але... усе часцей прыцягваў Вольгу іх. Там назіралася яна за працай та-карных вярштатцаў.

— Вольга, перамога! — гаварыла яна. А людзі смя-яліся.

— Баба вярштат захачала... Хе-хе-хе... Твой вярштат — мужчына. Накрываў-жана, зачырванелая ўцякала Вольга з іху. А дома плакала. Чаму жанчыне нельга працаваць за вярштатцамі? Чым я горш мужчыны?

Але старыя традыцыі пусцілі свае глыбокія карані. Здавалася немагчы-мым, каб жанчына працавала побач з работнікам за вярштатцамі.

—Вольга, перамога!

Усе бачылі з якой стараннасцю працавала Вольга, бачылі яе жаданне перайсці на такарны вярштат. Але над гэтым жаданнем смяяліся, зьзяваліся.

Вольга ня раз хлпала пагутарыць аб гэтым з сакратаром камсамольска-га калектыўна, але ніяк не магла асьме-ліцца. Нарэшце, а гэта было зусім нечакана для самой, падыйшла Вольга да сакратара:

— Ведаеш, Колька, я яшчэ маладая і хачу здабыць кваліфікацыю. Не магу я далей прыбіральшчыцай заста-вацца. Пастаў аб гэтым пытаньне на бюро.

— Добра, Вольга! Мы зробім гэта. Але пакуль што працуй там куды цябе паставілі.

Вольга была адзаволена. Праз не-малыя дні заступілася і раласны пры-бег да Тараскевіч сакратар.

„Бальшавік“ здае пазыцыі

Завод „Бальшавік“ пачаў здаваць свае пазыцыі, якія ён заваяваў раней у барацьбе за прамфінплан. Лічбы выканання прамфінплану за 25 дзён лютата сьведчаць аб гэтым.

За 25 дзён першы хромавы цэх на выпрацоўцы даў 102,06 проц.

а ў якасных паказчыках 95,68 проц. Ня лепш, а нават горш, вышлі і астатнія цэхі.

У галіне зьвязаньня сабокошту ня лепш. Замест зьвязаньня на 6,66 проц. ёсць павышэньне на 8,22 проц. Другі хромавы цэх павінен быў даць скурны ў лютым па-намеры 163 дц, а даў толькі 142.

Такім чынам, рад лічбаў і фак-таў сьведчыць аб тым, што завод „Бальшавік“ няўзяў адпаведна 3-му рашаючаму году п'яцігодзі тэмпы і пачаў здаваць заваяваныя пазыцыі.

Неабходна зараз-жа дабіцца барэ-нага пералому.

З. Мікін.

П. Скокаў.

УСТУПКА ВОРАГУ

Кіраўніцтва калектыву ЛКСМБ пэдфаку БДУ не мобілізавала масы на бязлітасную барацьбу з варожай ідэалогіяй і яе носбітамі
ЗЬМЯНІЦЬ ОПОРТУНІСТЫЧНАЕ КІРАЎНІЦТВА!

Пэдфак БДУ мае шмат ганебных прарываў.

Надзвычайна востра стаіць пытанне барацьбы з вялікадзяржаўным расійскім шовінізмам, галоўнай небяспекай на нашым этапе. На некаторых дысцыплінах сьвядома ігноруецца вывучэньне эканомікі і культуры Беларусі. Калі выкладчык на другім курсе літаратурна-лінгвістычнага аддзяленьня спрабаваў вывучаць мэтадологію літаратуры па беларускіх творах, дык некаторая частка студэнтаў, у тым ліку і камсамольцаў, выказала думку, што лепш вывучаць мэтадологію па Яўгенію Онегіну, як больш каштоўнаму і класіфічнаму твору.

Актыўнасьць расійскага шовінізму ідзе па лініі актыўнага і пасьпэўнага супраціўленьня беларуізацыі. Значная частка выкладчыкаў яшчэ і на сёньнешні дзень не перайшлі на беларускую мову. Ёсьць цэлы шэраг выкладчыкаў, які студэнты не жадаюць беларусізацыя. На другім курсе літаратурна-лінгвістычнага аддзяленьня многія камсамольцы і беспартыйныя ў часе лекцыі выступаюць на расійскай мове. Так, студэнт Дабкін ужываў увесь час расійскую мову, а калі пытаньне аб ім было пастаўлена на сходзе, дык знашліся студэнты, якія пачалі абараняць гэтага вялікадзяржаўнага шовініста. Функцыя абаронцаў ўзялі камсамольцы Гурчонак і студэнтка Гесен.

Мае свае праявы і яўрэйскі шовінізм. Студэнты камсамольцы пэдфак-

га-пэдагогічнага аддзяленьня—Чэрніс і Рубільнік—заявілі:—Мы скончылі яўрэйскі тэхнікум і таму ня можам ведаць беларускае мовы.

Праявы польскага шовінізму таксама мелі месца ў сьцэнах пэдфаку. Студэнт Ляўфэр, выключаны нядаўна з камсамолу, як ідэалогічна чужы, практыкуе выразы „мужыцкая някультурнасьць, дэражэньчына“. Праявы польскага шовінізму пераплятаюцца ў яго з самым няпрыкрытым антысэмізмам. Па яго думцы слова „жид“ або язкава патрабуе польская мова.

Былы Наркомаўскае Вазьніцкі і былое кіраўніцтва БАН на працягу доўгага часу імкнуліся зрабіць з пэдфаку цытадэль нацыянал-дэмакрата.

На прыездзе Краскоўскага (нацыянал-дэмакрата) былое кіраўніцтва БАН прапанавала Усьпенскаму, б. лэкану факультэту, зрабіць яго профэсарам, у той час, калі ён ніякай навуковай годнасьці ня меў. Але сам Краскоўскі спужаўся такога экстраардынарнага вылучэньня і быў пакінуты на пасадзе доцэнта пэдфаку.

На пэдфаку доўгі час выкладалі Сіоміч, Лёскі і іншыя нападны. Лёскі на працягу цэлага шэрагу гадоў прапандаваў нацыянал-дэмакратычную ідэалогію, ідэалізаваў нашаніўскі перыяд, праводзіў контрэвалюцыйную і школьніцкую ідэалогію, гаворачы, што „граматыка не зьяўляецца выхавальным падручнікам, а толькі фо маляна вывучае законы мовы і пісьма“. Ёсьць і цыпер профэсары, што праводзяць

самую няпрыкрытую нацэмаўскую ідэалогію. Профэсар Друшчыц, выкладаючы гісторыю Беларусі, ідэалізаваў у самай адкрытай форме падзеі 1863 году і ролю шляхецтва ў разволюцыйным руху. Адвадзіў увагу станючым характарыстыкам папоў і ксяндзоў. Прапандаваў адзіную і непаліцельную сьвянскую нацыю беларусоў.

Профэсар Піотуховіч з катэдры беларускай літаратуры праводзіць варожую нацэмаўскую ідэалогію. Гэта зьяўляецца ў ідэалізацыі і адданьні перавагі старажытнаму пісьменству Душэ-Марцінкевіча, Баршчэўскага і іншых, стараючыся знаходзіць у іх злавровы Рамантызм (з вайкай літаратуры). Замест дробна-буржуазнага лібэралізму, профэсар Піотуховіч на сёньнешні дзень не праводзіць крытыкі творчасьці ярых прадстаўнікоў нацэмаўскага ў беларускай літаратуры Ба-Ушэвіча, Гаруна і іншых.

Нацыянал-дэмакратычныя ідэі праводзіць і Бузук у выкладаньні мовазнаўства. Ён прапандаваў наступную думку: „Пролетарыят у большасьці расійскі і таму ён можа быць толькі аб'ектам беларусізацыі, а не суб'ектам, ня творчай гэтае мовы“. Гэтым самым Бузук праводзіць думку аб тым, што беларуская мова зьяўляецца толькі сьвянскай, ня мае свайго пролетарыяту, а адсюль ужо і ўсе нацэмаўскія атрыбуты: „На Беларусі ня можа быць дыктатуры пролетарыяту, монопалістычн беларускае мовы павінна быць выключна сьвянства, і інш.“

Цэлы шэраг профэсараў і выкладчыкаў стаюць на анты-марксысцкай ідэі. Доўгі час профэсар яўрэйскай сэкцыі Сосіс праводзіў свае булваўскія ідэі, асвятляў увесь яўрэйскі рабочы рух па гісторыі будучы. Ён карыстаўся выключна антымарксысцкай кніжкай Раіса. На працягу ўсяго курсу профэсар Сосіс не рэкамендаваў студэнтам ніводнага артыкулу з Леніна.

Падняты вышэй факты гавораць аб тым, што па тыльнай і камсамольскай арганізацыі ўсеабходна мобілізаваць і, мобілізаваць усе студэнцтва факультэту і марксысцкую частку навукова-прадзвіжніцкую на барацьбу з чужой ідэалогіяй і яе носбітамі.

Наколькі камсамольская арганізацыя змагалася і арыентавала а таті е студэнцтва на барацьбу з варожай ідэалогіяй і яе носбітамі ў прызначэньні і ідэалогічна чужой профэсурскай ідэалогіі хадзіць з таго факту, што дэмабілізацыяй заняў камсамольца Паваротніка. „Студэнты яшчэ не дарэкалі да крытыкі профэсурскай, маладая літаратурная сіла, якая стареецца змаганьня з профэсурскай—марксысцкай“.

Комсамольская арганізацыя не замалася шчыраваннем ідэалогічнага зместу выкладаньня, не давала апаору антымарксысцкім установам профэсуру. Справа Сосіса, якая пачала па ўсёй Беларусі, нават ня была аб'ектам аб'арэньня камсамольскай арганізацыі пэдфаку. Больш таго, камсамольская арганізацыя пэдфаку нават ня знола а даць рашучага адпору варожым выступленьням унутры арганізацыі. Зусім слаба была завайтрана ўвага на выступленьне камсамольца Гурчэнка з яўнай праявай вялікадзяржаўнага шовінізму. Бюро аддзяленьня яўрэйскі абмежалася тым што і паставіла яму на від, зрабіўшы прымірніцкую ацэнку гэтага факту. Асколь ясна, што бюро камсамольскага калектыву, усьлед за бюро парткалетэты, аб якім гарком КП(б)ў ужо вынес адпаведнае рашэньне, праводзіла права-опартуністычную практыку.

Шэраг варожых выступленьняў прайшлі міма ўв гэ камсамольскага калектыву. Камсамольцаў Лейфэр, аб якім ўжо гаварылі вышэй, заявіў: „як студэнтаў жмуць больш, чым кулакоў ва вёсцы“, „студэнты ня прымаюць ўдзелу ў выкананьні паштоўкі ў 4 гады. Гэтую паштоўку будучы выключна рабочы і сьвянец“, „што піша ў друку, той будзе выключна з камсамолу“ і г. д. Відочна, што такім жа месца ў савецкім унівэрсытэце, а ўсё-ж да ёй выключэньня яго з камсамолу на пайшлі.

Комсамольца Мініш (політасветнае аддзяленьне) даваў такіх установак: „у галіне калектывізацыі нельга ўзвасаць тэорыю з практыкай“, „артыкул Сталя на паштоўкі справе калектывізацыі спыніў рост кожна сьвага руху“, „мае рацыю сэрэдняя, калі не ідзе ў колгас, бо яго паганяюць сьлай“, каб будніцка-сэрэдняя масы пайшлі ў колгасы, треба яшчэ пмаг праводзіць культурна масавай работы“.

Як бачым, бюро камсамольскага калектыву і бюро аддзяленьня яўрэйскае змагалі па-бальшавіцку апаніць гэтых фактаў, свачасова ўдарыць па іх і мобілізаваць грамадзкую думку ўсёй арганізацыі супраць гэтых варожых нам выступленьняў.

Усім вядомы выс уплывы Цывіна і Кацюхіна, якія заявілі, што можна быць ударнікам ня будучы ва ўдарнай брыгадзе, што зьяўляецца фактычным адмаўленьнем ад усяляка ўдарніцтва; выступленьня Гурчэнка, што ва ўдарных брыгадах могуць прапанаваць толькі размова алкацельны людзі; выступленьне Абраменкі: „Не пайду ў брыгаду, бо там дрэнна“ і інш.

Бюро камсамольскага калектыву не магло даць з усёй даўняй палітычнай ацэнкай усім гэтым выступленьням выдзала стаць на чале разгортваньня соці. саборніцтва і ўдарніцтва на факультэце.

Пэдфак як і рэшта факультэту БДУ, забясьпечаны досыць добрымі ўмовамі, а ўсё-ж мы бачым цэлы шэраг ганебнейшых прарываў у галіне акадэмічнай. Палітхізацыя зусім ня прывіта. Пэдфак яшчэ не прымаваў да падрыхтоўкі для набыцця студэнтамі вытворчай практыкі. Дырэктыва аб 60-процэнтах тэорыі і 40-проц. практыкі зусім ня выканана. Праграмы пазасюбных дысцыплін да гэтага часу не абтварваліся на студэнцкіх сходах, што спрыяла прасочваньню шматлікіх ідэалогічных скажэньняў у выкладаньні дысцыплін. Студэнцкая маса, ня ведаючы асноўных праграм выкладаньня, не магла бязумоўна высюваць сустрэчнага пляну.

Рбота яўрэйскай сэкцыі зусім правалена Польскі сэктар толькі зарыз ад уніўс. На некаторых аддзяленьнях яма яшчэ досыць выразнага профілю спэцыяліста. НКСаветы да гэтага дня ня вызначылі профілю спэцыяліста пэдагагічна-пэдагогічна і політасветнага аддзяленьняў.

Мэтоды выкладаньня застаюцца ў асноўным с арны. Актыўныя мэтоды слаба прывіваюцца.

Комсамольская арганізацыя ня зела ліквідаваць гэтыя прарывы, дпусьціла пачэйшы самацёк ва ўсё акадэмічнае стварэньне.

Усе гэтыя прарывы як на ідэалогічным, так і на акадэмічным фронце пглыбляюцца яшчэ сыстэмай запіскі крытыкі і самакрытыкі. Калі пазасюбная камсамольцы спрабавалі крытыкаваць права-опартуністычную ідэалогію парткалетэты, дык яны адчувалі жорсткую руку „начальства“. На адным сходзе камсамольца Васількоў выступіла супраць рашэньня бюро калектыву аб вылучэньні на навуковую працу студэнткі Зайцавай, лэанкулака, дык былі сэкратар парткалетэты заяваў, што па такіх выступленьнях треба рашуча ўдарыць. Ён-жа мавінаваў Жукоўскага ў левым загале за тое, што апошні патрабаваў выключыць богемшчыкаў з партыі камсамолу.

Частка студэнцтва і камсамольцыя калектыва выключыліся з грамадзкага жыцця факультэту, знайшлі сабе прытулак у п'яніцы, паласе распусьце і г. д.

Факты з надзвычайнай красонасьцю гавораць аб тым, што кіраўніцтва камсамольскага калектыву пэдфаку БДУ не змагло мобілізаваць масы камсамольцаў і студэнцтва на бязлітасную барацьбу з правамі вялікадзяржаўнага расійскага шовінізму, галоўнай небяспэкай на нашым этапе контрэвалюцыйнага беларускага нацыянал-дэмакратызму і шовінізму і інш. колераў.

Клясавы-варожыя выступленьні і носбіты не атрымалі руйнуючага папору з боку калектыву ЛКСМБ і першую чаргу ад яго кіраўніцтва. Парт-бна неадкладна зьмяніць опартуністычнае кіраўніцтва і ачысьціць калектыв ЛКСМБ пэдфаку БДУ агентуры клясавога ворага.

С. Новік, І. Парлю, В. Вайнэр

Адказы рэдактар МІХ. ПЛАТА

Даць для сьвінагадоўлі зялёны корм

Навука і практыка ае замержных, так і нашых вопытных стацыяў і соцыялістычных гаспадарачных ўстадоўлена, што без пасьбы на выпасках, без зялёнай падкормкі, без прагулак зімой і без максымальнага знаходжаньня ўлетку на сьвежым паветры нельга гадаваць сьвіней.

Што треба ведаць і зрабіць для таго, каб ў сьветлую веснавую пашу кампанію забясьпечыць сьвіней пашаю на ўсё лета.

Зялёная паша—самы танны спосаб хутка гадаваць сьвіней усіх узрастаў. Вядома, і ў час пасьбы треба будзе падкармліваць сьвіней збожжавымі кармамі. Самы лепшы від пашы гэта: канюшына, люцэрна, трава і з зялёнай мяшанкай, я цімафейка, кастры рэйсграсы. Але гэтыя пашы сьветла для ўсіх сьвіней ня хопіць і яе треба павялічыць для выроў і матава парасатамі.

Недахоў канюшынай пашы треба замяніць у раньнюю вясну азёным жытам і сьладольнай альбо іншай сенажацьцю. Крыху пазьней прыдзецца пасьціць сьвіней на зімовым жыцце, якое паселяна раньняй вясной. Для другой паловы лета треба выпасы падрыхтаваць падсёкам у радзінных пасевы (паліж ролаў) яравых культур: турнепсу, сэралэлі, морквы, рэдзькі, бруквы на добра запраўленых глебах. Таксама прыдзецца зрабіць пажніўны пасеў па жытнім іржэўніку: турнепсу, вікі-аўсянай і аўсяна-ячменнай мешанкі. Самай позьняй пашай будзе ўбравае поле з пад усіх відаў культур і асабліва карня-клубняплодаў.

Усё-ж такі гэта не вырашае пытаньня. Прыдзецца пасеяць адпаведную плошчу віка-аўсянай, аўсяна-ячменнай мешанкі і ўрэшце, ячменем, альбо аўсом спэцыяльна для зялёнай падкормкі сьвіней.

Гэтыя культуры лепш скарміваць сьвіням скопанымі, але адпаведна павялічыць прагулкі сьвіней, ці, інакш кажучы, пасьціць сьвіней пасыпа падкормкі па скопаным полі. Добра будзе таксама скарміваць кошаную траву і зялёнае маладое жыта. Задаваць зялёны корм прыдзецца разам з збожжавымі, празаўшы яго на саламарэзцы. Але треба заручыць сабе на посе, што ўсё-ж такі сажы лепшай, надбольш разальнай асноўнай пашай будзе канюшына, люцэрна і з траў—злакавая паша, без ніякай падкормкі вельмі танна. Але сьвінцы траву касьці будучы сваімі зубамі і нагамі. На гэта треба браць упор, треба мобілізаваць усе магчымыя і сродкі, каб зрабіць максымальны пасеў сьветла канюшыны, каб на лета мы не апынуліся ў сьветлім становішчы, каб к вясельцю заўвасць пачылі ўсіх сьвіней пашаю.

Тр-ба зараз-жа стварыць пасевныя фонды, каб забясьпечыць пашырэнне пасевулошчы аж сьветлім годам, так і вясельцю для выпасу сьвіней. За гэта зьвяно треба ўчапіцца з сьвяншаняга дня, гэта треба вырашыць у другую бальшавіцкую.

Комсамол—шэф сьвінагадоўлі, ударнік на масным участку.

Змагайся за нашыравань пасевулошчы. П.

4-га сакавіка, роўна з 7-й гадзіне ўвечары, у памяшканьні ЦК ЛКСМБ (Карла Маркса, 3), ЦК ЛКСМБ і рэд. газ. Чырвоная Зьмена і ЦСПСБ

склікаюць пашыраную нараду

па пытаньню аб разгортваньні паходу за тэхніку.

На нараду запрашаюцца прадстаўнікі і спэцыялісты наступных арганізацый:

НСНГ, Дзяржплану, гаспадарчых аб'яднаньняў, Акадэмі Навук, тэхнічных інстытутаў, гаркому КСМ НКА БДВ і прадстаўнікі і спэцыялісты наступных прадпрыемстваў:

Заводу „Комунар“, „Энэргія“, „Бальшавік“, „Акіябр“, Эльвод Д. О. Бе-дзяр буд, Абуктова, „Беларуска“.

ЦК ЛКСМБ.

Рэд. ЧЫРВОНАЯ ЗЬМЕНА.

Віцебскі дзённы рабфак пры вэтінстытуце

А Б В Я Ш Ч А Е

вясеньні набор студэнтаў

на першы і трэці курсы па 30 асоб.

Прыём заяў да 20 сакавіка. Іспыты адбудуцца 25 і 26 сакавіка. Пачатак заняткаў 1 красавіка.

Прымаюцца рабочыя, колгаснікі і белыя-сэрэдніякі.

На першы курс патрэбны вьдкі 4-х груп сямігодкі, а на II-ці курсы вьдкі 7-годкі.

Прыёмныя іспыты праходзяць усе паступаючыя.

Дакумэнты, патрэбныя згодна даведніку НКА на 30-31 навучальнага года, дасылаюцца ў канцэлярыю рабфаку.—Віцебск, В. ладарскага, 72-17.

Камандыроўкі ад НКА непатрэбныя, а патрэбны характарыстыка ад мясц. вых. арганізацый.

Студэнты рабфаку забясьпечваюцца стыпэндыяй і Інтэрнатам.

Р Б Ф А К

3 1 сакавіка 1931 года

ПАЧЫНАЕЦЦА ПРЫЁМ

У ВІЦЕБСКІ ВЭТЭРЫНАРНЫ ТЭХНІКУМ

Прыём—па 15 сакавіка г. г.—будзе прынята на 1 курс 70 асоб.

Усе жадаючыя паступіць пашуць заявы з адпаведнымі дакумэнтамі на імя дырэктара тэхнікуму. Асо ў, жадаючыя паступіць у Вэтэраўкум, залічаюцца п сьля іспыту: па расійскай мове, гр-малазнаўству з географіяй, матэматыцы з элем ітамі графікі, па фізыцы з элемэнтамі хіміі ў аб'ём: 7-г дк.

Прыём заяў па адрасу: Віцебск, Вэтінст-тут—Воттэхнікуму.